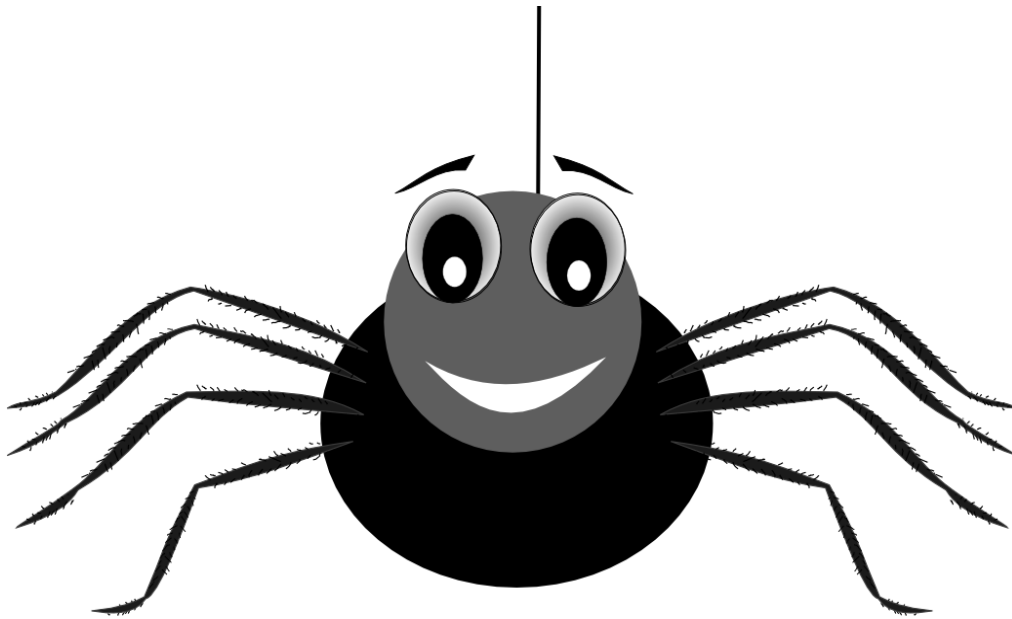

Določevalni ključ

Pripomoček za določanje drevesnih vrst po lubju

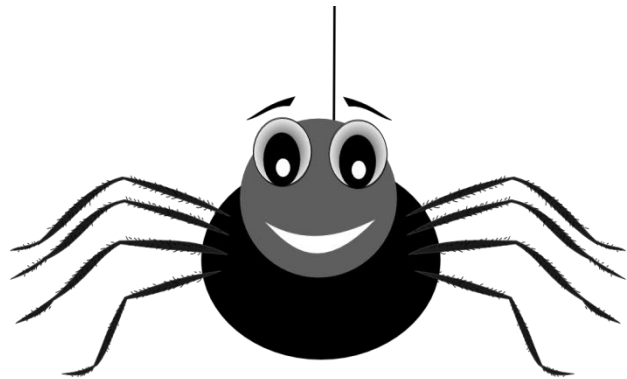

»Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 1. razvojne prioritete » Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti« ter prednostne usmeritve 1.3: »Štipendijske sheme«, v okviru potrjene operacije » Po kreativni poti do praktičnega znanja«.

DRAGE RAZISKOVALKE, DRAGI RAZISKOVALCI

Pajek Rinko vam je pripravil zanimivo preizkušnjo. Izbral je drevo, ki ga morate poiskati in s pomočjo navodil, ki jih najdete na naslednjih straneh, ugotoviti, katere vrste je. Je to morda Smreka? Jelka? Bukev? Preden se lotite določevanja pa natančno sledite navodilom, ki vas bodo pripeljala po poti do drevesa. Bodite pozorni, ob drevesu se nahaja tablica z njegovim znakom.

Srečno!

POT DO DREVESA

1. skupina: NAVADNA BUKEV

Iskanje drevesa pričnite pred vhodom v Olcarsko bajto. Od vhoda se napotite med klopki in dvema večjima drevesoma pred seboj po potki. Po nekaj korakih boste zagledali visoko drevo, ki je ograjeno z leseno ograjo. Pot nadaljujte naprej in svoj pogled usmerite na desno stran, kjer boste kmalu zagledali drevo z oznako.

Ste našli pravo drevo označeno z Rinkovim znakom? Dobro si ga oglejte z vseh strani nato pa nadaljujte z določevanjem s pomočjo določevalnega ključa. Pozorno sledite navodilom na naslednjih straneh. Preverite, katere trditve držijo za lubje vašega drevesa. Pomagajte si s slikami pod trditvami.

2. skupina: RDEČI BOR

Za Olcarsko bajto boste opazili drčo, pripomoček za spravilo lesa. Približajte se ji in pot nadaljujte do vrha drče, kjer boste zagledali drevo, ki je označeno.

3. skupina: NAVADNA SMREKA

Iskanje drevesa pričnite pri vhodu v Olcarsko bajto. Pojdite do najbližje poti, pot nadaljujte naravnost med štori do naslednjih klopi. Ustavite se v sredini med klopmi. Naredite 15 korakov in prišli boste do drevesa z oznako.

4. skupina: GORSKI JAVOR

Od vhoda v Olcarsko bajto hodite naravnost do klopce, ki je postavljena ob električnem pastirju. Obrnite se na desno in najдите skalno razpoko, skozi katero nadaljujte pot. Po prečkanju skalne razpoke se usmerite do drevesa z bulo in poiščite oznako.

5. skupina: VELIKI JESEN

Od vhoda v Olcarsko bajto hodite naravnost do klopce, ki je postavljena ob električnem pastirju. Obrnite se na desno in najдите skalno razpoko, skozi katero nadaljujte pot. Po prečkanju skalne razpoke se usmerite do drevesa, ki stoji poleg drevesa z bulo in poiščite oznako.

6. skupina: NAVADNI MACESEN

Pojdite nazaj po poti po kateri ste prišli do Olcarske bajte. Pojdite mimo velike lesene table. Ko zagledate prvo debelejšo drevo na desni, preštejte še sedem dreves, ki mu sledijo. Nato se obrnite levo in poiščite drevo z oznako.

Lubje je izrazito bele barve, pogosto s prečnimi temnimi črtami.

Nadaljujte na strani 10.

Lubje ni izrazito bele barve in nima prečnih temnih črt.

Nadaljujte na strani 5.

Lubje je večinoma gladko. Ni deljeno na luske.

Nadaljujte na strani 11.

Lubje ni gladko. Večinoma deljeno na luske.

Nadaljujte na strani 6.

Lubje je tesno priraslo in ga težje odluščimo.

Nadaljujte na strani 12.

Lubje ni tesno priraslo in ga lahko enostavno odluščimo.

Nadaljujte na strani 7.

Luske lubja so naložene v plasteh.

Nadaljujte na strani 9.

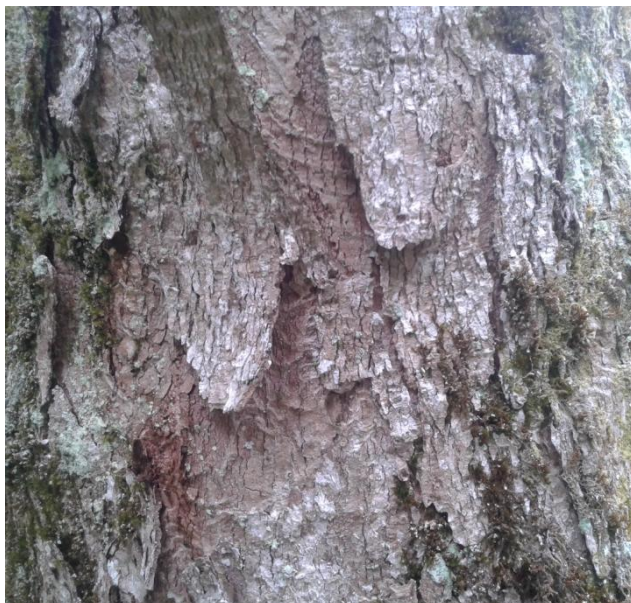
Luske lubja niso naložene v plasteh.

Nadaljujte na strani 8.

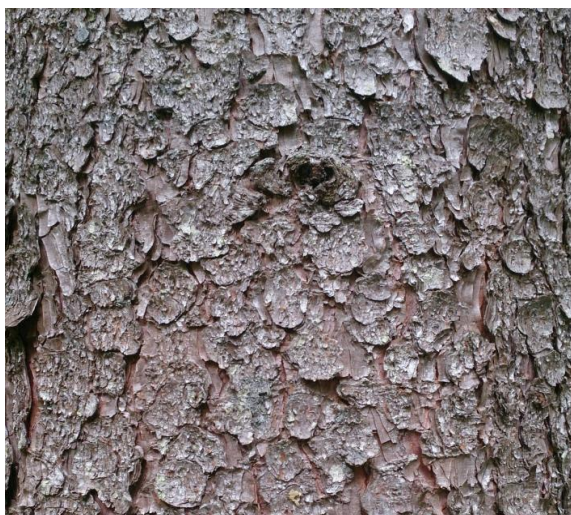
Luske so velike in izrazito štrlijo stran od lubja.

Nadaljujte na strani 13.

Luske niso velike in ne štrlijo izrazito stran od lubja.

Nadaljujte na strani 15.

Razpoke med luskami so globoke in široke.

Nadaljujte na strani 14.

Razpoke med luskami niso globoke.

Nadaljujte na strani 13.

NAVADNA BREZA

Je vitko drevo, ki zraste do 25 m. Njeno deblo prepoznamo po izrazito belih zaplatah lubja, ki se luščijo kot papir. Brezovi listi imajo obliko srčka in rastejo na dolgih upognjenih vejah. V ljudskem zdravilstvu se je uporabljala za odpravljanje revmatičnih težav, pri izpadanju las in proti mozoljem, danes se brezov sok uporablja v šamponih in pripravkih proti prhljaju.

NAVADNA BUKEV

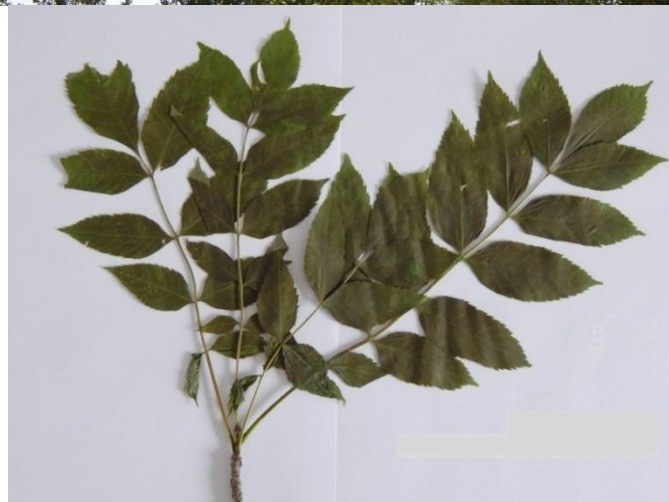
Bukev je do 40 m visoko gozdno listnato drevo z gladkim lubjem, ki pozimi odvrže listje. Bukev ima plodove imenovane žir. To so majhne kroglice, ki imajo majhne bodice in so rjave barve. Bukov les se uporablja za pohištvo, talne obloge, furnir vseh vrst, vezan les, iverne plošče, igrače, kuhinjske pripomočke in druge izdelke.

Krošnja, vejica z listi in plodovi bukve.

VELIKI JESEN

Veliki jesen je drevo s pernatimi listi in trdim, žilavim lesom. Zraste preko 40 m visoko. Deblo ima lahko premer večji od 3 m. Plodovi belega jesena so krilati oreški, ki so združeni v klase. Jesenov les se uporablja za izdelovanje pohištva in športnega orodja. Listje se lahko uporablja za barvanje volne, različni deli drevesa pa se uporabljajo v zdravilstvu.

Krošnja in vejica s sestavljenimi listi velikega jesena.

NAVADNI MACESEN

Macesen je visoko drevo, z gosto razporejenimi vejami v kijasto krošnjo. Je eno redkih iglastih dreves, ki pozimi odvrže iglice.

Macesnov les je težak, prožen in zelo trajen les, ki se uporablja za izdelavo čolnov, električnih drogov in železniških pragov.

Drevo, vejica in zaprt storž macesna.

RDEČI BOR

Rdeči bor je do 40 m visok iglavec. Njegova krošnja spominja na obliko dežnika. Les se uporablja v gradbeništvu, mizarstvu in za tramove ter jambore. Borova skorja se uporablja pri čiščenju onesnaženj z nafto. Vdihovanje pare, ki izpareva iz vode, v kateri so borove iglice, pomaga pri vnetju žrela in pljuč, vdihovanje pare iz svežih brstov pa čisti zamašen nos.

Drevo, vejica, odprt in zaprt storž rdečega bora.

NAVADNA SMREKA

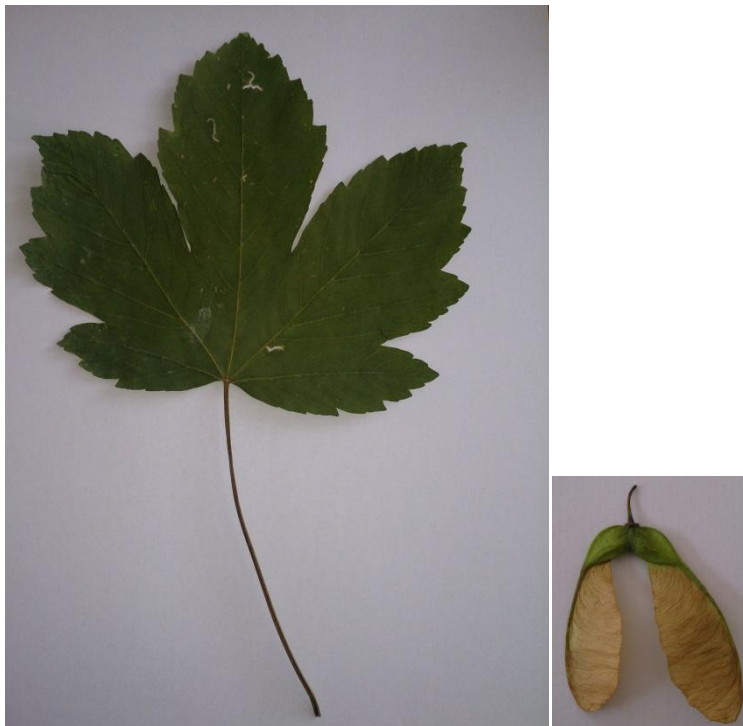
Smreka je hitro rastoč iglavec stožčaste oblike z razvejano krošnjo. Smreka zraste v višino od 20 do 30 metrov, v širino pa od 5 do 7 metrov. Les ima vonj po smoli, pogosto pa se pojavljajo tudi smolni žepki. Les je mehak in elastičen, zato se ga uporablja za izdelavo pohištva, glasbil, v gradbeništvu in papirni industriji, iz smrekovih iglic pridobivajo eterična olja.

Drevo, vejica in storž smreke.

GORSKI JAVOR

Gorski ali beli javor je listopadno drevo, ki uspeva samo na sveži in globoki prsti in zato raste bolj posamično. Zraste lahko tudi do 40 m visoko. Vse vrste javorjev odlično medijo, izločajo veliko medicinine in cvetnega prahu. Javorjev les se uporablja za pohištvo, kuhinjske pripomočke in glasbila. Iz javorovega lesa so nekoč izdelovali coker, vsaka kmečka hiša pa je imela po tradiciji veliko javorovo mizo okoli katere se je zbirala družina.

List in krilati plod gorskega javorja.